

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

Değerleme Özeti

Sustainalytics, Sürdürülebilir Finans Çerçevesinin güvenilir ve etkili, Sürdürülebilirlik Tahvil Yönergeleri 2021, Yeşil Tahvil Prensipleri 2021, Sosyal Tahvil Prensipleri 2021, Yeşil Kredi Prensipleri 2021 ve Sosyal Kredi Prensipleri 2021'e uygun olduğu görüşündedir. Bu değerlendirme, aşağıdaki hususlara dayanmaktadır:

FON KULLANIMI Fonun kullanılabileceği kategoriler – Yenilenebilir Enerji, Yeşil Binalar, Temiz Ulaşım, Enerji Verimliliği, Temel Hizmetlere Erişim ile İstihdam Yaratma – Yeşil tahvil Prensipleri, Sosyal Tahvil Prensipleri, Yeşil Kredi Prensipleri ile Sosyal Kredi Prensipleri tarafından kabul edilenlere uygundur. Sustainalytics, uygun kategorilerde finansman sağlanmasının pozitif çevre veya sosyal etkiler sağlayacağı, başta SDG 3, 4, 7, 8, 9 ve 11 olmak üzere BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini geliştireceğini değerlendirmektedir.

PROJE DEĞERLENDİRMESİ / SEÇİMİ Yapı Kredi'nin farklı bölümlerden gelen üyelerden oluşan Sürdürülebilir Finansman Çalışma Grubu ("Grup"), uygunluk kriterleri ve Bankanın iç politikalarına göre uygun varlıkların gözden geçirilmesi ve onaylanmasından sorumlu olacaktır. Sustainalytics, bu süreci piyasa uygulamasına göre değerlendirmektedir. Yapı Kredi'nin Çerçeve kapsamında alınan tüm kaynak tahsis kararları için geçerli bir Çevre ve Sosyal Risk Değerlendirme Sistemi bulunmaktadır. Sustainalytics, bu risk yönetimi sisteminin yeterli, proje ve değerlendirme sürecinin ise piyasa uygulamasına uygun olduğunu değerlendirmektedir.

FONUN YÖNETİMİ Net fon, Hazine ve Satış Bölümü tarafından bir portföy yaklaşımı kullanılarak yönetilecektir. Gerektiğinde, mevcut varlıkların yerini portföydeki yeni uygun varlıklar alacaktır. Kaynak tahsisini beklerken, fon geçici olarak nakit veya nakit benzerlerinde veya diğer likit menkul kıymetlerde tutulacaktır. Bu süreç, piyasa uygulamasına uygundur.

RAPORLAMA Tam tahsise kadar, Yapı Kredi internet sitesinde fon tahsisi ve etkisini yıllık olarak raporlamayı amaçlamaktadır. Kaynak tahsisi raporlamasında şunlar yer alacaktır, (i) tedavüldeki sürdürülebilir finansman araçlarının toplam tutarı, (ii) uygun kredilere tahsis edilen fonun tutarı, (iii) tahsis edilmeyen fonun bakiyesi, (iv) finansman veya refinansmanın payı ile (v) projelerin coğrafi dağılımı. Ayrıca, Yapı Kredi ilgili etki ölçütleri konusunda rapor sunmayı taahhüt eder. Kaynak tahsisi ve etki raporu süreci, piyasa uygulamasına uygundur.

Değerlendirme Tarihi	3 Aralık 2021 ¹
İhraççının Yeri	İstanbul, Türkiye

Rapor Maddeleri

Giriş	2
Sustainalytics'in Görüşü	3
Ekler	12

Sorularınız için Sürdürülebilir Finans Çözümleri proje ekibi ile irtibata geçin:

Daniel Sanchez (Toronto)
Proje Yöneticisi
daniel.sanchez@sustainalytics.com
(+1) 647 264 6644

John-Paul Iamono (Toronto)
Proje Desteği

Yun Chun Liu (Amsterdam)
Proje Desteği

Kibii Sisulu (Londra)
Müşteri İlişkileri
susfinance.emea@sustainalytics.com
(+44) 20 3880 0193

¹ Bu İkinci Taraf Görüşü, Haziran 2020 tarihli önceki Yapı Kredi Sürdürülebilirlik Tahvil Çerçevesi İkinci Taraf Görüşünün güncel versiyonudur. Yapı Kredi, güncellenen GBP, SBP, GLP ve SLP'ye uyum sağlamak amacıyla Sürdürülebilirlik Tahvil Çerçevesini güncelledi ve Çerçevesinin adı Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi olarak değiştirdi. Sustainalytics'in İkinci Taraf Görüşü güncellemesinin kapsamı, yalnızca değişikliklerin ilk Çerçevenin amaçlarına ve sürdürülebilir finans piyasası uygulamalarına uygun olduğunu teyit etmekten ibarettir. © Sustainalytics 2021

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

Giriş

Merkezi İstanbul'da bulunan, 1944 yılında kurulan, Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ("Yapı Kredi", "Banka" veya "İhraççı") Türkiye ve yurtdışında faaliyet gösteren özel bir bankadır. Bankanın faaliyetleri, ağırlıklı olarak iki segmente odaklanmaktadır: (i) bireysel bankacılık, küçük ve orta ölçekli işletme (KOBİ) bankacılığı, kartlı ödeme sistemleri, özel bankacılık ile varlık bankacılığında oluşan perakende bankacılık ile (ii) ticari ve kurumsal bankacılık. 30 Eylül 2021 itibarıyla, Yapı Kredi'nin 826 şubesi ve 15.795 çalışanı bulunmaktadır.

Yapı Kredi, Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesini ("Çerçeve") geliştirmiş olup bu çerçeve kapsamında yeşil, sosyal veya sürdürülebilir tahviller, krediler, ticari senetler ile emre yazılı senetler ("Sürdürülebilir Finansman Araçları") ihraç etmek, fonu kısmen veya tamamen Türkiye'de düşük karbonlu bir ekonomiye geçişi kolaylaştıracak ve ülke çapında sosyo-ekonomik kalkınmayı ilerletecek uygun varlıklardan oluşan mevcut ve/veya gelecekteki portföyü finanse etmek ve/veya refinanse etmek üzere kullanmayı amaçlamaktadır.

Çerçeve, aşağıdaki dört alanda yeşil kategorileri tanımlamaktadır:

1. Yenilenebilir Enerji
2. Yeşil Binalar
3. Temiz Ulaşım
4. Enerji Verimliliği

Çerçeve, aşağıdaki dört alanda uygun sosyal kategorileri tanımlamaktadır:

5. Temel Hizmetlere Erişim
6. İstihdam Yaratma ve İşsizliğin Etkilerinin Azaltılmasına İlişkin Programlar

Yapı Kredi, Kasım 2021 tarihli Çerçeveyi gözden geçirmek, Çerçevenin çevre ve sosyal yönden yeterlilikleri ile Sürdürülebilirlik Tahvili Yönergeleri 2021 (SBG), Yeşil Tahvil Prensipleri 2021 (GBP), Sosyal Tahvil Prensipleri 2021 (SBP)³, Yeşil Kredi Prensipleri 2021 (GLP) ve Sosyal Kredi Prensipleri 2021 (SLP)⁴ ile uyumuna ilişkin bir İkinci Taraf Görüşü² sunmak üzere Sustainalytics'i görevlendirmiştir. Bu Çerçeve, ayrı bir belge olarak yayınlanmıştır.⁵

İşin kapsamı ile Sustainalytics'in İkinci Taraf Görüşünün sınırlamaları

Sustainalytics'in İkinci Taraf Görüşü, gözden geçirilen Çerçevenin mevcut piyasa standartlarına uyumu ile uygun proje kategorilerinin ne düzeyde güvenilir ve etkili olduğuna dair Sustainalytics'in bağımsız görüşünü yansıtmaktadır.

İkinci Taraf Görüşü kapsamında, Sustainalytics şunları değerlendirmiştir:

- Çerçevenin, ICMA tarafından yönetilen Sürdürülebilirlik Tahvili Yönergeleri 2021, Yeşil Tahvil Prensipleri 2021, Sosyal Tahvil Prensipleri 2021, LMA, APLMA ve LSTA tarafından yönetilen Yeşil Kredi Prensipleri 2021 ve Sosyal Kredi Prensipleri 2021'e uygunluğu;
- Fonun kullanımının güvenilirliği ve beklenen pozitif etkileri; ve
- İhraççının sürdürülebilirlik stratejisi ve performansı ile sürdürülebilirlik risk yönetiminin fon kullanımına ilişkin olarak uygunluğu.

Fon kullanımı değerlendirmesinde Sustainalytics, piyasa uygulaması ve bir ESG araştırma sağlayıcısı olarak Sustainalytics'in uzmanlığından elde edilen bilgileri içeren iç sınıflandırmasının 1.11 sayılı versiyonunu esas almıştır.

Bu görevlendirme kapsamında, Sustainalytics iş süreçlerinin ve fonun planlanan kullanımının, fon yönetimi ile Çerçevenin raporlama yönlerinin sürdürülebilirlik etkisini anlamak üzere Yapı Kredi'nin yönetim ekibinin çeşitli mensupları ile görüşmeler gerçekleştirdi. Yapı Kredi temsilcileri, (1) verilen bilginin eksiksiz, doğru ve güncel olmasının sağlamanın tek başına Yapı Kredi'nin sorumluluğu olduğunu; (2) Sustainalytics'e tüm ilgili bilgileri vermiş olduklarını ve (3) verilen esash bilgilerin zamanında usulünce ifşa edilmiş olduğunu teyit etmişlerdir. Sustainalytics, ilgili halka açık belgeleri ve halka açık olmayan bilgileri de gözden geçirmiştir.

Bu belgede, Sustainalytics'in Çerçeveye ilişkin bilgileri bulunmakta olup o Çerçeve ile birlikte okunmalıdır.

² Haziran 2020'de, Sustainalytics Yapı Kredi'nin Sürdürülebilir Finans Çerçevesi hakkında aşağıdaki adresten ulaşılabilen bir İkinci Taraf Görüşü sunmuştur:

<https://www.sustainalytics.com/corporate-solutions/sustainable-finance-and-lending/published-projects/project/yap-kredi/yap-kredi-sustainability-bond-framework-second-party-opinion/yap-kredi-sustainability-bond-framework-second-party-opinion-pdf>

³Sürdürülebilirlik Tahvili Yönergeleri, Yeşil Tahvil Prensipleri ile Sosyal Tahvil Prensipleri, Uluslararası Sermaye Piyasası Demeği tarafından yönetilmekte olup aşağıdaki adreste bulunmaktadır: <https://www.icmagroup.org/green-social-and-sustainability-bonds/sustainability-bond-guidelines-sbg/>

⁴ Yeşil Kredi Prensipleri ile Sosyal Kredi Prensipleri, Kredi Piyasası Demeği, Asya Pasifik Kredi Piyasası Demeği ile Kredi Sendikasyonları ve İşlem Demeği tarafından yönetilmekte olup aşağıdaki adreslerde bulunmaktadır: <https://www.lsta.org/content/green-loan-principles/#> and <https://www.lsta.org/content/social-loan-principles-slp/>

⁵ Sürdürülebilir Finans Çerçevesi, aşağıdaki adreste bulunan Yapı Kredi'nin internet sitesinde yer almaktadır: <https://www.yapikrediinvestorrelations.com/en/debt-capital-markets/list-document/Sustainable-Bonds/571/0/0>

⁶ Çeşitli müşteri türlerine hizmet veren birden çok iş kollarında faaliyet gösterildiğinde, nesnel araştırma Sustainalytics'in temel özelliğidir ve analist bağımsızlığının sağlanması nesnel, uygulamaya müsait araştırma hazırlanmasında çok büyük öneme sahiptir. Sustainalytics, dolayısıyla özellikle analist bağımsızlığı, süreç tutarlılığı, ticari ekipler ile araştırma (ve görüşme) ekiplerinin yapısal ayrımı, veri koruma ve sistem ayrımı ihtiyacını ele alan sağlam bir çatışma yönetimi çerçevesini uygulamaya koymuştur. Sonuncu ama son derece önemli olarak, analist ücreti doğrudan belirli ticari sonuçlara bağlı değildir. Sustainalytics'in ayrıca özelliklerinden birisi dürüstlük, bir diğeri şeffaflıktır.

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

Bu İkinci Taraf Görüşünde yapılacak herhangi bir güncelleme, Sustainalytics ile Yapı Kredi arasında üzerinde mutabık kalınan koşullara göre gerçekleştirilecektir.

Sustainalytics' İkinci Taraf Görüşü, Çerçevenin piyasa standartlarına uyumunu yansıtırken, bir uyum garantisi olmadığı gibi ilgili piyasa standartlarının gelecekteki versiyonlarına uyumunu da taahhüt etmemektedir. Ayrıca, Sustainalytics'in İkinci Taraf Görüşü tahvil ve kredi fonları ile finanse edilmesi beklenen ancak fiili etkiyi ölçmeyen uygun projelerin beklenen etkilerini ele almaktadır. Çerçeve kapsamında finanse edilen projeler üzerinden elde edilen etkinin ölçümü ve raporlanması sorumluluğu Çerçeve sorumlusuna aittir. İkinci Taraf Görüşü, hakkında İkinci Taraf Görüşü hazırlanmış olan ilgili Çerçeveye uygun ihraçlar için bu belgede belirtilen değerlendirme tarihinden itibaren yirmi dört (24) ay boyunca geçerlidir.

Ayrıca, İkinci Taraf Görüşü fonun olası tahsisi hakkında görüş içermekte olup uygun faaliyetler üzerinden tahvil ve kredi fonunun gerçekleşen kaynak tahsisini garanti etmez.

Sustainalytics tarafından işbu İkinci Taraf Görüşü kapsamında sunulan hiçbir bilgi, Yapı Kredi'nin Sustainalytics'e işbu İkinci Taraf Görüşü için sunmuş olduğu bilgiler veya ifadeler ile ilişkili koşulların doğruluğu, güvenilirliği veya eksiksizliği lehine veya aleyhine bir ifade, beyan, taahhüt veya iddia olarak değerlendirilemez.

Sustainalytics'in Görüşü

Madde 1: Sustainalytics'in Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesine ilişkin Görüşü

Sustainalytics, Sürdürülebilir Finans Çerçevesinin, güvenilir ve etkili olduğu, GBP, SBP, GLP, ve SLP'nin dört temel bileşeniye uygun olduğu görüşündedir. Sustainalytics, Yapı Kredi'nin Çerçevesinin aşağıda belirtilen unsurlarını vurgulamaktadır:

- Fonun Kullanımı:
 - Fonun kullanımına uygun kategoriler – (i) Yenilenebilir Enerji, (ii) Yeşil Binalar, (iii) Temiz Ulaşım, (iv) Enerji Verimliliği, (v) Temel Hizmetlere Erişim ile (vi) İstihdam Yaratma - GBP, SBP, GLP ve SLP tarafından tanınan kategorilere uygundur. Sustainalytics, Yapı Kredi'nin uygun kredilerinin Türkiye'de düşük karbonlu ekonomiye geçişi kolaylaştıracağına ve ulusal sosyo-ekonomik kalkınmayı ilerleteceğine inanmaktadır.
 - Yapı Kredi refansman faaliyetleri için bir yeniden gözden geçirme dönemi belirtmemiş olsa da, Banka kaynak tahsisi raporunda refansmana karşı finansmanın payına ilişkin rapor sunmayı amaçlamaktadır.
 - Yenilenebilir Enerji kategorisi altında, Çerçeveye yenilenebilir enerjinin Türk elektrik şebekesine entegrasyonunu kolaylaştırmak üzere fotovoltaiik ve konsantre güneş enerjisi (CSP), kara ve deniz rüzgâr santralleri, jeotermal, atıktan enerji üretim santralleri, hidroelektrik ve aktarım sistemlerine yönelik yatırımlar yer almaktadır. Sustainalytics, aşağıdaki kriterleri belirtmektedir:
 - CSP için Yapı Kredi, uygun projelerin güneş enerjisi kaynaklarından %85'in üzerinde elektrik elde eden projelerle sınırlı olacağını teyit etmişti. Bu, piyasa uygulamasına uygundur.
 - Jeotermalle ilgili olarak ise Yapı Kredi, projeleri, piyasa uygulamasına uygun olarak 100 gCO₂/kWh'nin altında doğrudan emisyonu olan projelerle sınırlandıracaktır.
 - Atıktan enerji üretiminde Yapı Kredi Sustainalytics'e hammaddeler arasında şehir atıkları, hayvan atıkları,⁷ orman ve tarımsal artıkların bulunabileceğini teyit etmiştir. Sustainalytics, şehir atığının geri dönüştürülebilecek malzemeleri dolaşımdan çıkarıp sıfır atık döngüsel ekonomisinin amaçlarını zayıflatılabileceğinin farkındadır. Sustainalytics, Yapı Kredi'nin geri dönüştürülebilecek olanların ayrılıp geri dönüşüm tesislerine gönderileceğini teyit ettiğini belirtmektedir.⁸ Sustainalytics, Bankadan finanse edilen tesislerin ısı verimliliğini izlemesini, atık biyokütleyi iyi yönetilen ormanlar ve tarımsal üretimden alan projeleri tercih etmesini beklemektedir.
 - Uygun hidroelektrik projeleri, azami elektrik üretim kapasitesi <25MW olan projeler veya nehir tipi santral projeleridir. Yapı Kredi, Sustainalytics'e yeni hidroelektrik projelerinin çevre ve sosyal risk değerlendirmesinden geçeceğini teyit etmiştir.
 - Yapı Kredi, yeni ve/veya mevcut ticari binalar ve/veya konut binalarını Yeşil Binalar kategorisi altında üçüncü taraf belgelendirme standartları ve etiketleri ile finanse etmek istemektedir. Uygun belgelendirmeler arasında LEED (Altın veya üzeri), BREEAM (Çok iyi veya üzeri), Enerji Performansı Belgesi (BEP-TR) (B veya üzeri), ÇEDBİK Yeşil Bina Konseyi'nden B.E.S.T (çok İyi veya üzeri) ile YES-TR ("Çok İyi" veya üzeri) yer almaktadır. Sustainalytics, Yapı Kredi'nin piyasa en iyi uygulamalarına uygun şekilde, ticari binalar ve konut binalarındaki yenileme faaliyetlerinde enerji verimliliği iyileştirmeleri için asgari %30'luk bir eşik belirlemiş olduğunu vurgulamaktadır.
 - Sustainalytics, BREEAM Mükemmel derecesinin piyasa uygulamasına uygun olduğunu değerlendirmekte olup İhraççıyı o kategoride BREEAM Mükemmel derecesinin gerekliliklerini yerine getirmek üzere (Sustainalytics'e göre en önemli kategori olan) Enerji kategorisinde yeterince yüksek puan alan BREEAM belgeli binaları seçmeye teşvik etmektedir.
 - BEP-TR ile ilgili olarak Sustainalytics, programın AB'nin Binaların Enerji Performansı Direktifi'ne uygun olduğunu vurgulamaktadır.⁹ Şu anda, B veya üzere derecelenen binalar program kapsamında değerlendirilen binaların ilk %34'lük kısmını oluşturmaktadır. Sustainalytics, piyasa uygulamasının binaların ilk %15'lik kısmına giren binaları finanse etmek olduğunu kabul etse de, Türkiye'deki bina stokunun yalnızca %10-15'lik kısmının bu metodoloji kullanılarak değerlendirilmiş olduğu ve değerlendirilen binaların genellikle daha yeni oldukları belirtilmektedir. Bu bakımdan, Sustainalytics BEP- TR B veya üzeri olan binaların genel stoktan çok daha iyi bir performansla sahip olduğunun varsayılabilirliği görüşünde olup Yapı Kredi'yi piyasa uygulamasına uyum sağlamak adına binaların ilk %15'lik kısmının altında kalan binaları tercih etmeye teşvik etmektedir.

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

- Yukarıda belirtilen yeşil bina belgelendirmesi hakkında detaylı bilgi için Ek 1'e bakın.
 - Temiz Ulaşım kategorisinde aşağıdakiler dâhil kişisel ulaşım, toplu taşıma ve yük taşımacılığı konusundaki yatırımlar yer almaktadır
 - Sıfır emisyonlu araçlar ile elektrikli araç şarj altyapısı gibi ilgili altyapı.
 - Sıfır doğrudan (egzoz borusu) CO2 emisyonlu demiryolu taşımacılığı (yolcu ve yük)
 - 50g CO2/km'lik emisyon eşikli veya binek araçlar ile ticari araçlar için sıfır doğrudan (egzoz borusu) CO2 emisyon seviyeli karayolu taşımacılığı. Sustainalytics, bu eşiklerin piyasa en iyi uygulamalarına uyumlu hale getirileceğini belirtmektedir.
 - Hem yolcu hem de eşya taşımacılığında elektrikle çalışan demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi, işletimi ve iyileştirilmesi
 - Bisiklet yollarının yapımı
 - Temiz ulaşım bileşenlerinin tasarlanması ve üretimi
 - Sustainalytics, bu kategorinin piyasa uygulamasına uyumlu hale getirileceğini belirtmektedir.
 - Enerji Verimliliği kategorisi, dayanak varlıkların enerji tüketimini %15 düşüren ve/veya sera gazı emisyonları yoğunluğunda en az %15 seviyesinde bir azalma sağlayan projelere yapılan yatırımları içermektedir. Hedeflenen projeler arasında LED ve akıllı aydınlatma çözümleri, aydınlatma ve ısı yalıtımlarını iyileştirmeye yönelik endüstriyel tesislerdeki altyapı iyileştirmeleri ile fosil yakıtı dayalı ekipmanın karbonsuz ekipman ile değiştirilmesi yer almaktadır.

Sustainalytics, Yapı Kredi'nin enerji verimliliğini sağlayan bir eşik belirlemesini olumlu olarak görmekte ve Bankayı finanse edilen projeler hakkında daha fazla açıklamada bulunmaya teşvik etmektedir.

- Temel Hizmetlere Erişim kategorisi altında, Yapı Kredi sübvans edilen ve kâr amacı gütmeyen sağlık tesisleri, kamu eğitim tesislerinin ve devlet tarafından sübvans edilen eğitim tesislerinin inşası, gelişimi, işletimi, yenilenmesi veya bakımının finanse edilmesini amaçlamaktadır. Yapı Kredi, özel fiziksel veya zihinsel koşulları olan kişiler, yaşlılar, gençler, düşük gelirli aileler ile dezavantajlı konumdaki kişileri hedef kitleler olarak belirlemiştir Sustainalytics, belirlenen bu hedefi piyasa uygulamasına uygun bulmaktadır.
 - Banka, Sustainalytics'e hedef kitlelerin ve genel halkın ödeme kabiliyetine bakılmaksızın erişebildiği sağlık ve eğitim kurumlarına kredi sağlayacağını teyit etmiştir.
- İstihdam Oluşturma kategorisi altında, Yapı Kredi küçük ve orta ölçekli işletmeleri (KOBİ'ler) finanse etmeyi amaçlamaktadır.¹⁰ Banka, sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı bölgelerdeki KOBİ'ler ile kadın temsil edildiği KOBİ'leri bu kategorinin hedef grupları olarak belirlemiştir. Uygun KOBİ'ler aşağıdaki dört kriterden en az bir tanesini karşılamalıdır: (i) Hisselerinin en az %51'i kadınlara ait olan veya şirketin en az %20'sinin kadınlara ait olduğu ve en az bir idari görevde kadınların bulunduğu ya da genel işletme yönetimi sorumluluğunun kadınlarda bulunduğu KOBİ'ler, (ii) Gelirin ortalama GSYİH'den düşük olduğu şehirlerde bulunan KOBİ'ler, (iii) Göçmenler ve/veya yerinden edilmiş kişilere ait olan KOBİ'ler ve (iv) Doğal afetlerden etkilenmiş KOBİ'ler.
- Proje Değerlendirme ve Seçimi:
 - Hazine Bölümü, Kurumsal İletişim Bölümü Sürdürülebilir Birimi, Kurumsal Bankacılık, Ticari ve KOBİ Bankacılığı Yönetimi, Yatırımcı İlişkileri Bölümü, Bireysel Bankacılık Bölümü ve Krediler Bölümü gibi farklı bölümlerin mensuplarından oluşan Sürdürülebilir Finans Çalışma Grubu ("Grup"), Çerçevenin uygunluk kriterlerine göre uygun varlıkların gözden geçirilmesi, seçilmesi ve onaylanmasından sorumlu olacaktır.
 - Uygun varlıklar, uygun varlıklarla ilişkili olası çevre riskleri ve sosyal riskleri asgariye indirmek üzere Yapı Kredi'nin iç politika çerçevesi ile Finanse Edilmeyen Faaliyetler (detaylı liste için bkz. Madde 2) göre asgari çevre gereklilikleri ile sosyal gerekliliklere göre taranacaktır.
 - Ayrıca, Yapı Kredi'nin Çerçeve kapsamında alınan tüm kaynak tahsis kararları için geçerli bir Çevre ve Sosyal Risk Değerlendirme Sistemi bulunmaktadır. Sustainalytics, bu risk yönetimi sistemini yeterli olduğunu değerlendirmektedir.
 - Projelerin değerlendirilmesi ve seçilmesi için resmi bir grubun oluşturulmasına dayanarak Sustainalytics, bu süreci piyasa uygulamasına uygun olduğunu değerlendirmektedir.
- Fonun Yönetimi:
 - Yapı Kredi'nin Hazine ve Satış Bölümü, net fonları bu konuya ayrılmış bir portföy ("Uygun Kredi Portföyü") üzerinden yönetecektir. Uygun varlıklar, Yapı Kredi'nin kredi izleme sistemi kullanılarak takip edilecek ve altı ayda bir izlenecektir. Gerektiğinde, mevcut varlıkların yerini portföydeki yeni uygun varlıklar alacaktır.

⁷ Yapı Kredi, hayvan atıklarından elde edilen atık hammaddenin çoğunluğunun gübre ile sınırlı olduğunu teyit etmiştir. Ancak, bazı hayvan yağları veya başka işlenmiş hayvan atıkları da olabilir. Biyokütle enerjisi için canlı hayvan atıklarının kullanımı bazı tarımsal faaliyetlerin çevre performansını iyileştirebilecek olsa da, büyük ve orta ölçekli hayvancılığın enerji üretiminde canlı hayvan yan ürünlerinin kullanımı ile ele alınmayan önemli bir karbon ve su ayak izi bulunmaktadır. Ancak, Sustainalytics mevcut tesislerin günlük faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların enerji üretiminde kullanımının kısa vadede pozitif etki yarattığını değerlendirmektedir.

⁸ Yapı Kredi, Sustainalytics'e biyokütle tesislerinin AB yasalarına uygun şekilde yerel mevzuatla düzenlenmekte olduğunu bildirmiştir.

⁹ Avrupa Birliği Binalarda Enerji Performansı Direktifi'ne aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz: https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/energy-performance-buildings-directive_en

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

- Banka, Sürdürülebilir Finansman Araçlarından elde edilen net fon bakiyesiyle örtüşecek veya bu bakiyeyi aşacak Uygun Kredi Portföyü için bir kaynak tahsis seviyesi elde etmeyi amaçlamaktadır. Yapı Kredi, net tahvil fonunu 36 ay içerisinde tahsis edebilmeyi beklediğini ve bu konudaki ilerlemeyi rapor edeceğini Sustainalytics'a bildirmiştir.
- Tam kaynak tahsisini beklerken, tahsis edilmemiş olan fon geçici olarak nakit veya nakit benzerlerinde ve/veya diğer likit menkul kıymetlerde tutulacaktır.
- Sustainalytics, bu sürecin piyasa uygulamasına uygun olduğunu değerlendirmektedir.
- Raporlama:
 - Tam kaynak tahsisine kadar, Yapı Kredi internet sitesinde kaynak tahsisi ve etki raporunu sunmayı amaçlamaktadır. Kaynak tahsisi raporunda, tedavüldeki Sürdürülebilir Finansman Araçlarının toplam tutarı, uygun kredilere tahsis edilen fonun tutarı, tahsis edilmeyen fonun bakiyesi, finansman veya refinansmanın payı ile projelerin coğrafi dağılımına ilişkin bilgilere yer verilecektir.
 - Yapı Kredi, MW cinsinden kurulu yenilenebilir enerji kapasitesi, MWh cinsinden beklenen yıllık yenilenebilir enerji üretimi, tCO_{2e} cinsinden azaltılan veya engellenen tahmini yıllık sera gazı emisyonu, alınan yeşil bina sertifikası, iyileştirilen sağlık hizmetleri ile ulaşılan kişi sayısı, eğitim hizmetleri alan kişi sayısı ile finanse edilen uygun KOBİ'lerin sayısı gibi nicel ölçütleri dahil etmek üzere uygun verilerin elde bulunmasına göre kilit performans göstergeleri konusunda rapor sunmayı amaçlamaktadır.
 - Yapı Kredi, tam kaynak tahsisine kadar fonun tahsisi için sınırlı bir güvence gözden geçirmesi yapmak üzere dışarıdan bir denetçi tutulabilir.
 - Sustainalytics, bu raporlama sürecinin piyasa uygulamasına uygun olduğunu değerlendirmektedir.

Sürdürülebilirlik Tahvili Yönergeleri 2021'e Uygun

Sustainalytics, Sürdürülebilir Finans Çerçevesinin GBP, SBP, GLP, ve SLP'nin dört temel bileşenine uygun olduğu tespit etmiştir. Detaylı bilgi için bkz. Ek 2: Sürdürülebilirlik Tahvili/Sürdürülebilirlik, Tahvili Programı Dış Gözden Geçirme Formu.

Madde 2: Yapı Kredi'nin Sürdürülebilirlik Stratejisi

Çerçevenin Yapı Kredi'nin sürdürülebilirlik stratejisine katkısı

Sustainalytics, Yapı Kredi'nin aşağıdaki üç temel mekanizmadan oluşan Sürdürülebilirlik Yönetimi Sisteminin ("SYS") kurulmasıyla sürdürülebilirlik taahhüdünü göstermiş olduğu görüşündedir:

(i) Sürdürülebilirlik Prensipleri, (ii) Sürdürülebilirlik Politikaları ile (iii) Sürdürülebilirlik Prosedürleri.¹¹ Bu mekanizmalar, İhraççının sürdürülebilirlik stratejisi, kurumsal yönetim yapısı ve genel iş faaliyetlerinde rehber olarak kullanılmaktadır. Banka, Bankanın faaliyetleri aracılığıyla pozitif çevre etkileri ve sosyal etikler yaratma taahhüdünü desteklemek üzere bir Sürdürülebilirlik Komitesi ("Komite") kurmuştur.¹² Komite, sürdürülebilirlik değerlendirmelerini Bankanın iş modeline entegre etmekte ve genel sürdürülebilirlik performansını izlemektedir. Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik Birimi, Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu'nun faaliyetlerini denetler ve Bankanın sürdürülebilirlik hedeflerinin yeterli seviyede uygulanmasını sağlar.¹³

SYS kapsamında Yapı Kredi, sürdürülebilir değer¹⁴ oluştururken yenilenebilir enerji, kaynak verimliliği, geri dönüşüm ile atık azaltma alanlarındaki yatırımlarını kolaylaştırmayı taahhüt etmektedir.¹⁵ Esaslı sürdürülebilirlik konularını daha detaylı olarak belirlemek ve önceliklendirmek için Yapı Kredi, 2017 yılında paydaş analizleri ve dış eğilim analizi gerçekleştirmiştir. Analiz sonuçlarına göre Banka, özellikle yenilenebilir enerji projelerine odaklanarak sürdürülebilir ürün portföyünü genişletmiştir.¹⁶ Ayrıca, portföyün parçası olarak Banka, enerji verimli ürünler sunan işletmeleri desteklemek üzere Türkiye'de Konutlarda Enerji Verimliliği Finansman Kredisi (TuREEFF) programından 2019 yılında kaynak (83 milyon TL) temin etmiştir.¹⁷ 2020 itibarıyla, Banka çevre projelerine sağlanan kaynağı 3,19 milyon TL tutarında yükseltmiştir.¹⁸ Sosyal yatırımlara ilişkin olarak Yapı Kredi KOBİ'lere 41,6 milyar TL, 2018 yılında kadın girişimcilere 65 milyon TL finansman sağlamıştır.¹⁹ Bankanın çevre ayak izini yönetmek ve aşırıye indirmek için Yapı Kredi faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarını düzenli olarak ölçmekte ve sera gazı emisyonlarını 2019 yılına göre 2030 yılına kadar %27,5 oranında azaltmak gibi çevre hedefleri belirlemektedir.²⁰

¹⁰ KOBİ'ler, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 250'den az çalışanı, cirosu veya aktif toplamı 125 milyon TL'nin altında olan şirketler olarak tanımlanmaktadır. Her kategorinin detayları (mikro/küçük/orta ölçekli işletmeler) aşağıdaki adreste bulunabilir: <https://en.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/5667/definitions-and-regulations>

¹¹ Yapı Kredi, "Sürdürülebilirlik Yönetimi Sistemi", aşağıdaki adreste: <https://www.vapikredi.com.tr/en/sustainability/sustainability-management-system>

¹² Yapı Kredi, "Yapı Kredi'de Sürdürülebilirlik Yönetimi", aşağıdaki adreste: <https://www.vapikredi.com.tr/en/sustainability/sustainability-governance-at-yapi-kredi>

¹³ Yapı Kredi, "Yapı Kredi'de Sürdürülebilirlik Yönetimi", aşağıdaki adreste: <https://www.vapikredi.com.tr/en/sustainability/sustainability-governance-at-yapi-kredi>

¹⁴ Yapı Kredi, "Yapı Kredi'de Sürdürülebilirlik Yönetimi", aşağıdaki adreste: <https://www.vapikredi.com.tr/en/sustainability/sustainability-governance-at-yapi-kredi>

¹⁵ Yapı Kredi, "YAPI ve KREDİ BANKASI A.Ş. Çevre ve Sosyal Politika", aşağıdaki adreste:

https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/investor-relations/governance/corporate-governance/environmental_and_social_policy.pdf?v1

¹⁶ Yapı Kredi, "Yapı Kredi'nin Esaslı Sürdürülebilirlik Konuları", aşağıdaki adreste: <https://www.vapikredi.com.tr/en/sustainability/yapi-kredis-material-sustainability-issues/>

¹⁷ Yapı Kredi, "Sürdürülebilirlik Raporu", (2018), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/surduirulebilirlik_raporu_eng_web_10102019_1.pdf?v5

¹⁸ Yapı Kredi, "Entegre Rapor", (2020), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/EFR_YKB_ENG_2020.pdf?v2

¹⁹ Yapı Kredi, "Entegre Rapor", (2020), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/EFR_YKB_ENG_2020.pdf?v2

²⁰ Yapı Kredi, "Entegre Rapor", (2020), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/EFR_YKB_ENG_2020.pdf?v2

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

Ayrıca, Yapı Kredi faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı (kapsam 1, 2, ve 3) emisyonlarını 2017²¹ yılına göre 2018 yılında %12,9, 2019 yılında ise 2018 yılına göre yaklaşık %3 oranında düşürmek gibi çevresel göstergelerdeki ilerlemesini raporlamaktadır.²²

Banka genelindeki girişimlere ek olarak, Yapı Kredi Bankanın sorumlu kredi kullandırma ve sürdürülebilir finans faaliyetleri konusundaki taahhüdünü gösterir şekilde Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP FI),²³ BM Küresel İlkeler Sözleşmesi ile Türkiye Sürdürülebilir Finansman Bildirgesi'ni²⁴ imzalayan taraflar arasındadır.

Dahili işletim ve sistemi, kredi verme faaliyetleri ile sürdürülebilirlik odaklı girişimlerdeki katılımı nedeniyle Sustainalytics, Yapı Kredi'nin Sürdürülebilirlik Finansman Araçları ihraç etmeye uygun olduğu, Çerçeve kapsamında finanse edilen projelerin Bankanın sürdürülebilirlik stratejisinin ilerlemesini sağlayacağı görüşündedir.

Projelerle ilişkili çevre riskleri ve sosyal risklerin yönetimine ilişkin yaklaşım

Yapı Kredi'nin Çerçevesinden elde edilen fonun genel olarak olumlu çevre sonuçları ve olumlu sosyal sonuçlar getirmesi beklense de, Sustainalytics bu uygun projelerin olumsuz çevre riskleri ve sosyal riskler ile ilişkilendirilebileceğinin farkındadır. Uygun projeler ile ilişkili bazı temel riskler arasında iş sağlığı ve güvenliği, toplum ilişkileri ile arazi kullanımı değişimi ve biyoçeşitlilik kaybı yer almaktadır. Bir finans kuruluşu olarak Yapı Kredi'nin finanse edilen projelerin gelişimine katılımı sınırlıdır ancak Sustainalytics Bankanın geliştirdiği ve uygulamaya koyduğu aşağıdaki mekanizma ve prosedürlerin yukarıda belirtilen riskleri azaltmakta başarılı olduğunu değerlendirmektedir.

Kredi verme faaliyetleriyle ilişkili çevre riskleri ve sosyal riskleri asgariye indirmek için Yapı Kredi, 2017 yılında Çevre ve Sosyal Risk Değerlendirmesi (ÇSRD) Sistemini uygulamaya koymuştur. Yerel mevzuata ve Uluslararası Finans Kurulu'sunun (IFC) Çevre ve Sosyal Performans Standartlarına²⁵ göre tasarlanan ÇSRD sistemi her bir kredi başvurusunun Bankanın Kredi Politikalarına ek olarak Yapı Kredi'nin Çevre ve Sosyal Politikası ile Finanse Edilmeyecek Faaliyetlere uygun olmasını gerektirmektedir. 10 milyon USD veya üzeri tutarda proje finansmanı kredi talepleri ile finansal danışmanlık hizmetleri dâhil herhangi bir yeni yatırım yapılması durumunda Yapı Kredi, "Kredi Verme Faaliyetlerinde Çevre ve Sosyal Risklerin Değerlendirilmesi" adı altında başka bir prosedüre daha uyum sağlamaktadır; bu prosedür, ilgili yatırımın riskler kategorisini belirler (A ile C kategorileri).²⁶ Eğer yatırımlar A ve B Kategorisi olarak sınıflandırılırsa (yüksek ve orta risk), Yapı Kredi aşağıdakiler bağlamında IFC'nin Çevre ve Sosyal Sürdürülebilirlik Performans Standartlarına göre durum tespiti uygular: (i) Çevre Etki Değerlendirmesi (ÇED) belgeleri,²⁷ (ii) dış ve bağımsız üçüncü taraflarca projelerin yıllık olarak izlenmesi ve raporlanması ve (iii) Çevre ve Sosyal Durum Değerlendirmesi/Eylem Planı ve İzleme Planı.²⁸ 2019 yılında, 19 projeden 17'si Yapı Kredi'nin ÇSRD sistemine göre değerlendirildi ve sonunda Yapı Kredi tarafından finanse edilmiştir; bu da yüksek çevre ve sosyal risk içeren çoğu projenin finansman yoluyla banka tarafından yönetilmekte olduğunu göstermektedir.²⁹

İstisna Listesinde Yapı Kredi, zorla çalıştırma/çocuk işçi çalıştırma, tehlikeli kimyasallar, uluslararası yasaklı böcek ilaçları, böcek savarlar veya ozan delici maddeler ile ilişkili proje veya faaliyetlerin doğrudan finansmanı ile kültürel mirasın, biyoçeşitliliğin ve sürüklenme ağıyla balık avı dâhil ekolojinin yetersiz korunmasını kapsam dışında tutmaktadır. İnsan haklarının korunmasını sağlamak için Banka, ürün ve hizmetlerinin modern köleliliğin herhangi bir şekliyle ilişkili olup olmadığını değerlendirir (örneğin, çocuk işçi/zorla çalıştırma, insan kaçakçılığı ve fazla mesai yaptırma).³⁰ Ayrıca, nükleer güç santralleri ve fosil yakıtla ilişkili tüm ürünler, projeler veya varlıklar kapsam dışıdır.

Yapı Kredi'nin yukarıda bahsi geçen risk hafifletme mekanizmaları ve prosedürlerine dayanarak Sustainalytics, Yapı Kredi'nin fonun kullanımıyla ilişkili olası çevre riskleri ve sosyal riskleri yönetmeye oldukça hazır durumda olduğu görüşündedir.

Madde 3: Fon Kullanımının Etkisi

Fon kullanımı kategorilerinin altısı da GBP, SBP, GLP veya SLP tarafından kabul edilenlere uygundur. Sustainalytics, etkinin yerel bağlamda özellikle uygun olduğu durumlarda aşağıdaki fon kullanımının etkisini göstermiştir.

Yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve temiz ulaşımın Türkiye'de finanse edilmesinin önemi

Türkiye'nin yüksek nüfus artışı ve ekonomik kalkınması nedeniyle ülkenin toplam sera gazı emisyonları 1990 ve 2019 yılları arasında %184 artmıştır.³¹ 2019 itibarıyla elektrik üretim sektörü toplam emisyonun %33'ünü oluştururken bu sektörü sanayi faaliyeti (%24), ulaşım (%22) ve binalar (%12) izlemektedir.³²

²¹ Yapı Kredi, "Entegre Rapor", (2020), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/EFR_YKB_ENG_2020.pdf?v2

²² Yapı Kredi, "Entegre Rapor", (2020), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/EFR_YKB_ENG_2020.pdf?v2

²³ UNEP Finans Girişimi, "Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi hakkında", aşağıdaki adreste: " <https://www.unepfi.org/about/>

²⁴ Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi, "Küresel İlkeler Sözleşmesi Ağı Türkiye "Sürdürülebilir Finans Bildirgesini" yayınladı, aşağıdaki adreste: <https://www.unglobalcompact.org/news/4281-10-23-2017>

²⁵ IFC, "IFC Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirliğe ilişkin Performans Standartları", (2012), aşağıdaki adreste: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/c02c2e86-e6cd-4b55-95a2-b3395d204279/IFC_Performance_Standards.pdf?MOD=AJPERES&CVID=kTjHBzk

²⁶ Yapı Kredi, "Kredi Faaliyetlerinde Çevre ve Sosyal Risk Yönetimi", aşağıdaki adreste: <https://www.vapikredi.com.tr/en/sustainability/environmental-and-social-risk-management-in-lending-activities>

²⁷ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, "Çevre Etki Değerlendirmesi", (2013), aşağıdaki adreste: <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/tur150282.pdf>

²⁸ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, "Çevre Etki Değerlendirmesi", (2013), aşağıdaki adreste: <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/tur150282.pdf>

²⁹ Yapı Kredi, "CDP İklim Değişikliği Programı 2020", (2020), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/CDP_Climate_Change_Programme_Response_2020.pdf?v1

³⁰ Yapı Kredi, "CDP İklim Değişikliği Programı 2020", (2020), aşağıdaki adreste: https://assets.vapikredi.com.tr/ResponsiveSite/assets/pdf/en/corporate-social-responsibility/CDP_Climate_Change_Programme_Response_2020.pdf?v1

³¹ IEA, Temel Enerji İstatistikleri, (2019), aşağıdaki adreste: <https://www.iea.org/countries/turkey>

³² IEA, "Türkiye 2021 Enerji Politikası Değerlendirmesi", (2021), aşağıdaki adreste: https://iea.blob.core.windows.net/assets/cc499a7b-b72a-466c-88de-d792a9daf44/Turkey_2021_Energy_Policy_Review.pdf

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

2019 yılında, ülkenin toplam birincil enerji arzının %83'ü, fosil yakıt kaynaklarından oluşmaktaydı (kömür, petrol ve gaz).³³ Bu güçlüğü aşmak için Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (“hükümet”), yenilenebilir enerji kaynaklarının payını 2019 yılında %44 artırırken 2017-27 döneminde her bir güneş ve rüzgâr kapasitesi için 10 gigavat (GW) üretme hedefi koymuştur.³⁴ Ayrıca, Hükümet ülkenin birincil enerji tüketimini enerji verimliliğini geliştirerek 2023 yılına kadar %14 oranında düşürmeyi planlamaktadır.³⁵ Bu hedefe enerji verimliliği tedbirleri ile ulaşmak için Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti enerji verimliliği tedbirleri için yaklaşık 11 milyar USD tutarında finansman sağlamıştır.³⁶

İnşaat sektörüyle ilgili olarak 2000 ila 2015 yılları arasında Türkiye'nin binalarındaki son kullanım enerji tüketiminde %66'lık bir artış olmuştur. Türkiye inşaat sektörünün yeni binaları daha enerji verimli yaparak yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını kolaylaştırıp, mevcut binaların enerji verimliliğini iyileştirme yoluna giderek önemli oranda enerji tasarrufu sağlayabileceği bildirilmektedir. Türkiye'nin Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'na (UEVEP) göre, Hükümet Türkiye inşaat sektörlerinin daha çevreci bina stokuna geçişini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Hükümet, özellikle 2010 yılından itibaren bina stokunun %25'inin 2023 yılına kadar yeşil bina olması hedefini belirlemiştir.³⁷

Yukarıdaki hususlar göz önüne alındığında Sustainalytics, Yapı Kredi'nin yenilenebilir enerji, temiz ulaşım, yeşil binalar ile enerji verimliliğine yapacağı yatırımların, yurtiçi yenilenebilir enerji üretimini artırıp, Türkiye'de hem ulaşım da hem de binalarda enerji verimliliğini iyileştirerek ulusal iklim değişikliğinin etkilerini azaltma hedeflerine katkıda bulunacağı görülmüştür.

Türkiye'nin sosyo-ekonomik kalkınmasında KOBİ'lerin rolü

2019 yılında küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler), şirketlerin %99,8'ini oluştururken Türkiye'deki toplam istihdamın %73,8'i yine KOBİ'ler tarafından oluşturulmaktadır.³⁸ Yerel bağlamda KOBİ'lerin önemi nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, diğer destekleme paketleri ve programlarının yanı sıra Kredi Garanti Fonu bütçesinin yükseltilmesi yoluyla finansmana erişimi artırmak üzere finansal girişimleri uygulamaya koymaktadır.³⁹ Ancak, gösterilen çabaya rağmen, toplam işletme kredilerinde KOBİ kredilerinin payı 2007 yılındaki %40 seviyesinden 2018 yılında %32 seviyesine düşmüş olup bu durum da Türk KOBİ'lerinin halen finansmana erişimde sıkıntı yaşadığını göstermektedir.⁴⁰

Yapı Kredi, gelirin ülkedeki ortalama GSYİH'nin altında olduğu şehirlerde bulunan KOBİ'lere kredi vermeyi amaçlamaktadır. OECD'ye göre, 2020 yılı itibarıyla Türkiye diğer OECD ülkeleri arasında kişi başına düşen GSYİH bakımından en yüksek bölgesel eşitsizliğe sahip ülke konumundadır.⁴¹ Hükümetin Yeni Yatırımlar Programı kapsamındaki girişimlerine rağmen, bölgesel eşitsizlik Türkiye'nin sosyo-ekonomik kalkınmasının önünde halen önemli bir yapısal zorluk olarak durmaktadır.⁴² Buna göre işletmelerin finansmana erişimini artırmak ve istihdam yaratmak için girişimlerin devamı, Türkiye'deki bölgesel eşitsizlikleri azaltmak açısından kritiktir.

Yapı Kredi, hisselerinin en az %51'i kadınlara ait olan veya şirketin en az %20'sinin kadınlara ait olduğu ve en az bir idari görevde kadınların bulunduğu ya da genel işletme yönetimi sorumluluğunun kadınlarda bulunduğu KOBİ'lere kredi sağlamayı amaçlamaktadır. KOBİ'ler, özellikle de kadınların sahibi olduğu KOBİ'ler için finansmana erişimin düşük olması işletmelerin büyümesi ve devamlılığı açısından önemli bir zorluktur.⁴³ Türk KOBİ'lerinin %40'ı kadınların sahip olduğu KOBİ'lerden oluşmakta olup bunların da %85'inin finansmana erişimi sınırlıdır.⁴⁴ Uluslararası Finans Kurumu (IFC), kadınların sahibi olduğu Türk KOBİ'lerinin finansal erişiminin artırılmasının istihdam yaratılmasını kolaylaştırarak diğer yetersiz hizmet alan gruplar için olumlu etkiler sağlamanın beklendiğini göstermektedir.⁴⁵ Bu bağlamda Sustainalytics, Yapı Kredi'nin kadınlara ait olan KOBİ'lere kredi vermesinin istihdam yaratılmasını sağlayacağı görüşündedir.

Yapı Kredi, doğal afetler veya 2019 koronavirüs hastalığı (COVID-19) gibi sağlık afetlerinden etkilenmiş olan KOBİ'lere kredi sağlamayı hedeflemektedir. Mart 2020'de, DSÖ yeni koronavirüsü (COVID-19) bir pandemi olarak tanımlarken küresel sağlık kriziyle başa çıkmak için küresel bir müdahale çağrısında bulunmuştur.⁴⁶ COVID-19 pandemisi nedeniyle KOBİ'ler, talep ve gelirden çok büyük düşüş yaşamaktadırlar.⁴⁷

³³ IEA, “Türkiye 2021 Enerji Politikası Değerlendirmesi”, (2021), aşağıdaki adreste: https://iea.blob.core.windows.net/assets/cc499a7b-b72a-466c-88de-d792a9daff44/Turkey_2021_Energy_Policy_Review.pdf

³⁴ REN21, “Yenilenebilirler Küresel Durum Raporu”, (2021), aşağıdaki adreste: https://www.ren21.net/wp-content/uploads/2019/05/GSR2021_Full_Report.pdf

³⁵ Türkiye Cumhuriyeti – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, “Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (UEVEP) 2017-2023”, aşağıdaki adreste: http://www.vegm.gov.tr/document/20180102M1_2018_eng.pdf

³⁶ EBRD, “EBRD, Türkiye'nin Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planını olumlu buldu”, (2018), aşağıdaki adreste: <https://www.ebrd.com/news/2018/ebrd-welcomes-turkeys-national-energy-efficiency-action-plan.html>

³⁷ Türkiye Cumhuriyeti – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, “Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (UEVEP) 2017-2023”, aşağıdaki adreste: http://www.vegm.gov.tr/document/20180102M1_2018_eng.pdf

³⁸ Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, “Türkiye'nin KOBİ'leri 2020 Raporu”, aşağıdaki adreste: <https://www.tobb.org.tr/KobiArastirma/Documents/SMEs%20of%20Turkey%20Report%202020.pdf>

³⁹ KGF, KOBİ'lere özel kredi sağlayan Türkiye Hazinesi destekli bir kredi sistemidir, aşağıdaki adreste: <http://www.kgf.com.tr/index.php/en/about-us/mission-vision>

⁴⁰ Avrupa Komisyonu, “2021 KOBİ Ülke Bilgi Dosyası - Türkiye”, (2021) aşağıdaki adreste: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2021-09/turkey_-_sme_fact_sheet_2021.pdf

⁴¹ OECD, Bir Bakışta Bölgeler ve Şehirler, (2020), aşağıdaki adreste: <https://www.oecd.org/cfe/Turkey-Regions-and-Cities-2020.pdf>

⁴² TÜİK, “Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, 2019”, aşağıdaki adreste: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Il-Bazinda-Gayrisafi-Yurt-Ici-Hasila-2019-33663>

⁴³ Dünya Bankası, “KOBİ'lere Kredi Kullandırmada Cinsiyet Önyargısı: Türkiye'den Elde Edilen DeneySEL Kanıt” (2019), aşağıdaki adreste: <http://documents.worldbank.org/curated/en/24461157766368167/pdf/Gender-Bias-in-SME-Lending-Experimental-Evidence-from-Turkey.pdf>

⁴⁴ Dünya Bankası, “Türkiye'nin Kadın Girişimcilerine Uzanan Yardım Eli”, aşağıdaki adreste: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/news_ext_content/ifc_external_corporate_site/news+and+events/news/turkeys+women+entrepreneurs

⁴⁵ IFC, “Yeni Finansman Araçları Türkiye'nin Kadın Girişimcilerini Güçlendiriyor”, Haberler, (2020), aşağıdaki adreste: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/news_ext_content/ifc_external_corporate_site/news+and+events/news/impact-stories/turkey-womenentrepreneurs

⁴⁶ DSÖ, “Koronavirüs hastalığı (COVID-19) pandemisi”, (2020), aşağıdaki adreste: <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov>

⁴⁷ OECD “Koronavirüs (COVID-19): KOBİ Politikası Tepkileri”, (2020), aşağıdaki adreste: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/coronavirus-covid-19-sme-policy-responses-04440101/>

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

KOBİ'lerin pandemi kaynaklı acil durumlar ile başa çıkmasını sağlamak için Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti mevcut istihdam seviyesini koruyan tüm şirketlere yeni işletme sermayesi kredisi sunmaya başlamıştır.⁴⁸

Yukarıdaki hususlara göre Sustainalytics, iyi tanımlanmış bir hedef kitle tarafından desteklenmekte olan KOBİ'lerin Yapı Kredi tarafından finanse edilmesinin, kadınlara ait işletmelerde kapasite artışı sağlarken istihdam yaratılmasını geliştireceğine, bölgesel eşitsizlikleri azaltacağına ve COVID-19 dâhil sağlık afetlerinden etkilenen KOBİ'ler için iş sürekliliğini sağlayacağına inanmaktadır.

Türkiye'deki sağlık hizmeti yatırımlarının kolaylaştırılmasının önemi

1990'larda, sağlık harcamaları Türkiye'nin gayrisafi milli hasılasının sadece %3,8'ini oluşturmaktaydı ve bu oran OECD ortalaması olan %7.4'ün altında kalmaktaydı.⁴⁹ Buna ek olarak doktor ve hemşirelerin sayısının yetersiz oluşu başta Türkiye'nin doğu bölgeleri olmak üzere sağlık olanaklarına erişimi kısıtlamaktaydı. 2003 yılında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, halkın kaliteli sağlık hizmetlerine erişmesini sağlayarak, sağlık sigortasının ulaştığı kesimin genişletilmesi ve tüm vatandaşlar için ücretsiz kanser tedavisi gibi belirli sağlık hizmetlerinin uygulanması gibi sağlık altyapısının iyileştirilmesi yoluyla bu güçlükleri aşmak üzere on yıllık bir sağlık reformu olan Sağlıkta Dönüşüm Programını (SDP) uygulamaya koydu.⁵⁰ Ancak, sağlık sektöründeki girişimler son on yılda hizmet sunumunu iyileştirmiş olsa da, toplam sağlık harcamasının Türkiye'nin GSYİH'sindeki payı 2019 itibarıyla yalnızca %4,7'ye yükselmiştir.⁵¹

DSÖ, sağlık acil durumları ile felaketlerine karşı hazırlık konusundaki yetersizliğin başta SARS, grip (H1N1 ve H5N1), kolera ve COVID-19 gibi sağlık felaketi dönemlerinde sağlık sistemlerinin kesintiye uğramasına ve sağlık hizmetlerine erişimde kısıtlamalara yol açabileceğini belirtmektedir.^{52,53} Sağlıkta Dönüşüm Programı, Türkiye'nin COVID-19 salgınına müdahale etmesi için iyi bir temel atmış oldu ancak enfeksiyonun yayılma hızını düşürmek, vakaları tespit ve tedavi etme konusunda sağlık sisteminin desteklenmesi için DSÖ uzun vadede COVID-19 ile mücadele etmek amacıyla yeterli finansmanın hayati önemde olduğunu belirtmektedir.⁵⁴

Bu bakımdan Sustainalytics, Yapı Kredi'nin sağlık hizmetlerine yatırımının sağlık felaketlerine ilişkin zorlukların aşılması için Türkiye'nin sağlık sistemine anlamlı bir katkı yapacağı görüşündedir.

SDG'lere uyum/katkı

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG'ler), Eylül 2015'te Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından belirlenmiş olup 2030 yılına kadar sürdürülebilir kalkınmaya ulaşma konusunda bir gündem oluşturmaktadır. Çerçeve kapsamında ihraç edilen tahviller aşağıdaki SDG'ler ve hedeflere yardımcı olmaktadır:

Fon Kullanımı Kategorisi	SDG	SDG hedefi
Yenilenebilir Enerji	7. Erişilebilir ve Temiz Enerji	7.2 2030 yılına kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji karinasındaki payının sürdürülebilir şekilde artırılması
Yeşil Binalar	9. Endüstri, İnovasyon ve Altyapı	9.4 2030 yılına kadar daha fazla kaynak-kullanım verimliliği, temiz ve çevre dostu teknolojiler ile endüstriyel süreçlerin daha yoğun şekilde kullanımı, tüm ülkelerin kendi kabiliyetleri ölçüsünde aksiyon almasıyla altyapının iyileştirilmesi ve daha sürdürülebilir olmaları için endüstrilerin yenilenmesi
Temiz Ulaşım	9. Endüstri, İnovasyon ve Altyapı 11. Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar	9.1 Herkes için ekonomik ve eşit erişime odaklanarak ekonomik kalkınma ve insan refahını desteklemek üzere bölgesel ve sınır ötesi altyapı da dâhil olmak üzere kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapının geliştirilmesi 11.2. 2030 yılına kadar başta toplu taşıma olanaklarını genişletip yol emniyetini artırarak, savunmasız durumda olanlar, kadınlar, çocuklar, engelli kişiler ile yaşlıların ihtiyaçlarına özel dikkat göstererek emniyetli, ekonomik, ulaşılabilir ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin herkese sağlanması
Enerji Verimliliği	7. Erişilebilir ve Temiz Enerji	7.3 2030 yılına kadar, enerji verimliliğinde yapılan küresel iyileştirmenin iki katına çıkarılması.
Temel Hizmetlere Erişim	4. Kaliteli Eğitim 3. İnsanlar için İyi Sağlık ve Refah	4.3 2030 yılına kadar tüm kız ve oğlan çocuklarının, uygun ve etkin öğrenme sonuçları doğuracak şekilde ücretsiz, eşit ve kaliteli ilk-orta öğretimi tamamlamasını sağlamak 3.8 Herkes için finansal riskten korunma, kaliteli temel sağlık hizmetlerine erişim, güvenli, etkin, kaliteli ve ekonomik temel ilaç ve aşılar erişim de dahil evrensel sağlık güvencesine ulaşmak.

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

İstihdam Yaratma ve İşsizliğin Etkilerinin Azaltılmasına İlişkin Programlar	8. İnsana Yakınsır İş ve Ekonomik Büyüme 9. Endüstri, İnovasyon ve Altyapı	8.5 2030 yılına kadar gençler, engeli bireyler dahil tüm kadın ve erkekler için tam ve verimli istihdam ile insana yakınsır işin yanı sıra eşit değerde iş için eşit ücrete ulaşmak. 9.3 Başta gelişmekte olan ülkelerde olmak üzere küçük ölçekli endüstriyel ve diğer işletmelerin düşük maliyetli kredi dahil finansal hizmetlere erişim ile değer zincirlerine ve pazarlara entegrasyonunu artırmak.
---	---	---

Sonuç

Yapı Kredi, Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesini geliştirmiş olup bu Çerçeve kapsamında Sürdürülebilir Finansman Araçları ihraç edebilecek ve fonlarını şu kategoriler altındaki projeleri finanse etmek üzere kullanabileceklerdir: (i) Yenilenebilir Enerji, (ii) Yeşil Binalar, (iii) Temiz Ulaşım, (iv) Enerji Verimliliği, (v) Temel Hizmetlere Erişim ile (vi) İstihdam Yaratma.. Sustainalytics, Sürdürülebilir Finansman Araçları ile finanse edilen projelerin fonlarının Türkiye'de düşük karbonlu ekonomiye geçişi kolaylaştıracağını ve ulusal sosyo-ekonomik kalkınmaya yardımcı olacağını değerlendirmektedir.

Çerçevede, fonun nasıl takip edileceği, tahsis edileceği ve yönetileceğine dair süreç özetlenirken fon tahsisi ve kullanımının etkisi hakkında rapor sunulacağına dair taahhütlerde bulunulmuştur. Ayrıca, Sustainalytics, Çerçevenin Bankanın genel sürdürülebilirlik stratejisiyle uygun olduğuna ve fon kullanımı kategorilerinin, başta SDG 3, 4, 7, 8, 9 ve 11 olmak üzere, BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine yardımcı olacağına inanmaktadır. Ayrıca, Sustainalytics yaygın olarak fon kullanımı ile finanse edilen uygun projeler ile ilişkilendirilen çevre riskleri ve sosyal riskleri belirlemek, yönetmek ve hafifletmek için Yapı Kredi'nin yeterli tedbirleri almış olduğu görüşündedir.

Yukarıdaki hususlara dayanarak Sustainalytics, Yapı Kredi'nin Sürdürülebilir Finansman Araçları ihraç etmeye uygun olduğuna, Çerçevenin de sağlam ve şeffaf olduğuna, Yeşil Tahvil Prensipleri 2021, Sosyal Tahvil Prensipleri 2021, Yeşil Kredi Prensipleri 2021 ve Sosyal Kredi Prensipleri 2021'in dört ana bileşenine uygun olduğuna emindir.

⁴⁸ OECD “Koronavirüs (COVID-19): KOBİ Politikası Tepkileri”, (2020), aşağıdaki adreste: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/coronavirus-covid-19-smepolicy-responses-04440101/>

⁴⁹ Dünya Bankası, “Türkiye Sağlıkta Dönüşüm Programı ve Ötesi”, (2018), aşağıdaki adreste: <https://www.worldbank.org/en/results/2018/04/02/turkish-health-transformation-program-and-beyond>

⁵⁰ Dünya Bankası, “Türkiye: Sağlık Hizmetlerinin Herkes İçin Dönüştürülmesi”, (2018), aşağıdaki adreste: <https://www.worldbank.org/en/about/partners/brief/turkey-transforming-health-care-for-all>

⁵¹ Anadolu Ajansı, “Türkiye: Sağlık harcaması, 2019 yılında 35,4 milyar USD'nin üzerine çıktı”, (2020), aşağıdaki adreste: <https://www.aa.com.tr/en/economy/turkey-health-spending-reaches-over-354b-in-2019/2049001>

⁵² DSÖ, “Koronavirüs hastalığı (COVID-19) pandemisi”, (2020), aşağıdaki adreste: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov>

⁵³ DSÖ, “Sağlıkta Acil Durum Risk Yönetimine Genel Bakış”, (2013), aşağıdaki adreste: https://www.who.int/hac/techguidance/preparedness/risk_management_overview_17may2013.pdf?ua=1

⁵⁴ DSÖ, “Sağlık sistemleri yönetimi ve finansmanı ile COVID-19”, (2020), aşağıdaki adreste: <https://www.who.int/teams/health-financing/covid-19>

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi Ekler

Ek 1: Yeşil Binalar için Belgelendirme Programları

	LEED ⁵⁵	BREEAM ⁵⁶	ÇEDBİK ⁵⁷	BEP-TR ^{58,59}	Yes-TR
Ön bilgi	Enerji ve Çevre Tasarımında Liderlik (LEED), dünya çapında kullanılmakta olan konut binaları ve ticari binalara yönelik Amerikan Belgelendirme Sistemidir. LEED, kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olan U.S. Green Building Council (USGBC) (Amerikan Yeşil Bina Konseyi) tarafından geliştirilmiş olup binaların tasarım, inşası, bakımı ve işletimini kapsamaktadır.	Building Research Establishment Environmental Assessment Method (bina araştırma kuruluşu çevre değerlendirme yöntemi) (BREEAM), ilk defa Building Research Establishment (bina araştırma kuruluşu) (BRE) tarafından 1990 yılında yayınlanmıştır. Birleşik Krallık'ta bulunan BREEAM, yeni binalar, yenilenmiş binalar ve mevcut binaların ekleri için kullanılmaktadır.	ÇEDBİK (Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği), Türkiye'de kullanılmakta olan konut binaları ve ticari binalara yönelik bir derecelendirme sistemidir.	Türkiye'de kullanılan Binalarda Enerji Performansı (BEP-TR) Belgelendirmesi, belirli bir eşiğin üzerindeki binalar için merkezi ısıtma ve/veya yenilenebilir enerjiye odaklanan bina enerji performansı hesaplama metodolojisidir. BEP-TR, Türkiye'deki yönetmeliklerine uygun olarak AB Binaların Enerji Performansı Direktifi'ne (EPBD) dayanılarak geliştirilmiştir.	Yes-TR, İstanbul Teknik Üniversitesi işbirliğiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yönetilmekte olan bir Türk ulusal yeşil bina sertifika sistemidir.
Belgelendirme seviyeleri/derece	Onaylı Gümüş Altın Platin	Geçer İyi Çok İyi Mükemmel Üstün	Onaylı İyi Çok İyi Mükemmel	A B C D	Geçer İyi Çok İyi Ulusal Mükemmellik
Değerlendirme Alanları: Bina Çevre Performansı	Enerji ve Atmosfer Sürdürülebilir Alanlar Lokasyon ve Ulaşım Malzeme ve Kaynaklar Su Verimliliği İç mekan Çevresel Kalite Tasarımda Yenilik Bölgesel Öncelik	Enerji Arazi kullanımı ve Ekoloji Kirlilik Ulaştırma Malzemeler Su Atık Sağlık ve Refah İnovasyon	Enerji Verimliliği Su Verimliliği Arazi kullanımı Sağlık ve Konfor Malzeme ve Kaynaklar Gayrimenkuldeki Yaşam İşletme ve Bakım İnovasyon	Bir binanın bulunduğu yerin dış mekan iklimsel koşulları Mevcut binalarda yapılan yenilemelerin Asgari enerji performansı (MEP)	Entegre Bina Tasarımı, İnşaat ve Yönetimi İç Mekan Ortam Kalitesi Yapı Malzemesi ve Kullanım Süresi Enerji Kullanımı ve Verimlilik Su ve Atık Yönetimi İnovasyon
Gereksinimler	Ön şartlar (belgelendirme seviyesinden bağımsız) + İlgili noktalarda kredi	Belgelendirme seviyesine bağlı ön şartlar + İlgili noktalarda kredi	Ön şartlar (belgelendirme seviyesinden bağımsız) + İlgili noktalarda ek kredi	BEP-TR, saatlik hesaplama kullanarak yeni, mevcut binalarda ısıtma, soğutma, sıcak su, havalandırma ve aydınlatma için gerekli olan azami enerjiyi hesaplamaktadır.	Yes-TR, yeni binalar ve mevcut binalar için kriterleri belirler. Referans bir binaya kıyasla ne boyutta iyileştirme gerektiğine göre puan verilmektedir.

⁵⁵ USGBC, LEED: www.usgbc.org/LEED

⁵⁶ BREEAM, Building Research Establishment LTD; <https://breeam.com/>

⁵⁷ ÇEDBİK: <https://cedbik.org/>

⁵⁸ BEP, Binalarda Enerji Performansı: <http://www.bep.gov.tr/default.aspx>

⁵⁹ Enerji Verimliliği İşbirliğinde Uluslararası Ortaklık, Yapı Kanunu Uygulaması – Ülke Özeti: http://www.gbpi.org/sites/default/files/Turkey_Country%20Summary_0.pdf

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

	Daha sonra bu puanlar, LEED seviyesi sertifikalamak için toplanır LEED içinde bir takım farklı derecelendirme sistemleri bulunmaktadır. Her bir derecelendirme sistemi, belirli bir sektör için tasarlanmıştır (Yeni İnşaat, Kapsamlı Yenileme, Kaba İnşaat Yapımı, Okullar-/Perakende-/Sağlık Tesisleri yeni İnşaatı ve Kapsamlı Yenilemesi, Mevcut Binalar: İşletim ve Bakım)	Puanların sayısı daha sonra kaleme⁶⁰ göre ağırlıklandırılır ve (yüzde olarak ifade edilen) elde edilen genel puana dayanan BREEAM seviyesi sertifikayı ortaya çıkarır. BREEAM hususlarının çoğunluğu esnek olup müşteri BREEAM performans skorunu oluştururken hangisine uyum göstereceği konusunda tercihte bulunabilir. BREEAM'de, iki aşama / denetim raporları bulunmaktadır: farklı değerlendirme kriterlerine sahip bir 'BREEAM tasarım Aşaması' ile bir 'İnşaat Sonrası Aşama'.		Bina Enerji Performansı Sertifikaları (EPC'ler), "Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği" kapsamında verilmektedir. C derecesinin altındaki binalara EPC verilmemektedir	Enerji kategorisi altında, asgari EPC B sahibi binaya göre asgari iyileşme %21'dir. Mevcut binalar için asgari iyileştirme EPC B ile kıyaslandığında %21 veya EPC-A ile kıyaslandığında %0-1 iyileştirmedir, bu da Birincil Enerji Talebi yılda 0-39 kWh/m2 olan bir binayı temsil eder.
Performans sembolü				YOK	YOK
Akreditasyon	LEED AP BD+C LEED AP O+M	BREEAM Uluslararası Değerlemeci BREEAM AP BREEAM Kullanımdaki Değerlemeci		AB EPBD'ye uyumludur	
Nitel değerlendirmeler	Uluslararası arenada genel kabul görmüş olup genel kaliteye dair güçlü bir güvencedir	70'in üzerinde ülkede kullanılmaktadır: Yerel normatif bağlama iyi uyarlanabilme özelliğine sahiptir. Baskın çevre odağı. BREEAM belgelendirme, LEED belgelendirmelere kıyasla daha az katıdır (asgari eşikler daha azdır).	ÇEDBİK'in 2016 yılında kurulmasından bu yana Türkiye'de ÇEDBİK tarafından belgelendirilmiş bir proje olmuştur.⁶¹	BEP-TR'nin uygulanması, endüstriyel binalar, geçici binalar (2 yıldan kısa süre kullanılan), toplam kullanım alanı 50m2'nin altında olan binalar, seralar, atölyeler, ısıtma veya soğutma gereksinimi bulunmayan müstakil binalar haricinde Türkiye'deki tüm yeni binalar için zorunludur.	

⁶⁰ BREEAM ağırlıklandırma: Yönetim %12, Sağlık ve refah %15, Enerji %19, Ulaşım %8, Su %6, Malzemeler %12,5, Atık %7,5, Arazi Kullanımı ve ekoloji %10, Kirlilik %10 ve İnovasyon %10. Enerji kaleminde alınan bir puan, dolayısıyla genel skorda Kirlilik kaleminde alınan bir puana göre iki kat değerlidir

⁶¹ DergiPark, Türkiye'deki Yeşil Sertifikalı Binaların Kredi Başarı Oranları: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/683057>

Ek 2: Sürdürülebilirlik Tahvili / Sürdürülebilirlik, Tahvili Programı Dış Gözden Geçirme Formu.**Madde 1. Temel Bilgiler**

İhraççının ismi:	Yapı Kredi
Sürdürülebilirlik Tahvili ISIN veya varsa İhraççı Sürdürülebilirlik Tahvili Çerçeve Adı Name:	Sürdürülebilir Finans Çerçevesi
Değerlendirmeyi sunanın adı:	Sustainalytics
Bu formun doldurulduğu tarih:	03 Aralık 2021
Değerlendirme yayınlanma tarihi:	Haziran 2020 tarihli Yapı Kredi Sürdürülebilirlik Tahvili Çerçevesi İkinci Taraf Görüşü güncellemesi

Madde 2. Değerlendirmeye genel bakış**DEĞERLENDİRME KAPSAMI**

Aşağıdakiler, değerlendirme kapsamını özetlemek üzere uygun olan durumlarda kullanılabilir veya uyarlanabilir. Değerlendirme, aşağıdaki unsurları değerlendirmiş ve GBP ile SBP'ye uyumlarını teyit etmiştir:

☒ Fonun Kullanımı	☒ Proje Değerlendirme ve Seçimi Süreci
☒ Fonun Yönetimi	☒ Raporlama

DEĞERLENDİRME SUNANIN ROLÜ/ROLLERİ

☒ Danışmanlık (2. görüş dâhil)	☐ Belgelendirme
☐ Doğrulama	☐ Derecelendirme
☐ Diğer (lütfe belirtin):	

Not: Birden çok değerlendirme / farklı sağlayıcılar söz konusu olursa, her değerlendirme için lütfe farklı formlar sunun.

DEĞERLENDİRME YÖNETİCİ ÖZETİ ve/veya TAM DEĞERLENDİRMEYE LİNK (varsa)

Lütfe yukarıdaki Değerlendirme Özeti'ne bakın.

Madde 3. Detaylı değerlendirme

Değerlendirmeyi yapanların, mümkün mertebe aşağıdaki bilgileri vermeleri ve yaptıkları değerlendirmenin kapsamını açıklamak üzere yorum bölümünü kullanmaları beklenmektedir.

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

1. FONUN KULLANIMI

Bölümdeki genel yorum (varsa):

Fonun kullanılabileceği kategoriler – Yenilenebilir Enerji, Yeşil Binalar, Temiz Ulaşım, Enerji Verimliliği, Temel Hizmetlere Erişim ile İstihdam Yaratma – Yeşil tahvil Prensipleri, Sosyal Tahvil Prensipleri, Yeşil Kredi Prensipleri ile Sosyal Kredi Prensipleri tarafından kabul edilenlere uygundur. Sustainalytics, uygun kategorilerde finansman sağlanmasının pozitif çevre etkileri veya pozitif sosyal etkiler sağlayacağı, başta SDG 3, 4, 7, 8, 9 ve 11 olmak üzere BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini destekleyeceğini değerlendirmektedir.

GBP uyarınca fonun kullanımı kategorileri

☒ Yenilenebilir Enerji	☒ Enerji verimliliği
☐ Kirliliğin önlenmesi ve kontrolü	☐ Canlı doğal kaynaklar ve arazi kullanımının çevresel açıdan sürdürülebilir yönetimi
☐ Karasal ve sucul biyoçeşitliliğin korunması	☒ Temiz Ulaşım
☐ Sürdürülebilir su ve atık su yönetimi	☐ İklim değişikliğine uyum
☐ Ekolojik-verimli ve/veya döngüsel ekonomiye uyumlanmış ürünler, üretim teknolojileri ve süreçleri	☒ Yeşil Binalar
☐ İhraçta bilinmeyen ancak GBP kategorilerine uyumlu olması beklenen veya GBP'lerde henüz belirtilmemiş uygun alanlar	☐ Diğer (lütfen belirtin):

İlgiliyse, GBP'lerden farklıysa çevresel sınıflandırmayı belirtin:

SBP uyarınca fonun kullanımı kategorileri

☐ Ekonomik temel altyapı	☒ Temel Hizmetlere Erişim
☐ Ekonomik konut	☒ İstihdam yaratılması (KOBİ finansmanı ve mikrofinans aracılığıyla)
☐ Gıda güvenliği	☐ Sosyo-ekonomik ilerleme ve yetkilendirme
☐ İhraçta bilinmeyen ancak SBP kategorilerine uyumlu olması beklenen veya SBP'de henüz belirtilmemiş uygun alanlar	☐ Diğer (lütfen belirtin):

İlgiliyse, SBP'den farklıysa sosyal sınıflandırmayı belirtin:

2. PROJE DEĞERLENDİRME VE SEÇİMİ SÜRECİ

Bölümdeki genel yorum (varsa):

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

Yapı Kredi'nin farklı bölümlerden gelen üyelerden oluşan Sürdürülebilir Finansman Çalışma Grubu ("Grup"), uygunluk kriterleri ve Bankanın iç politikalarına göre uygun varlıkların gözden geçirilmesi ve onaylanmasından sorumlu olacaktır. Sustainalytics, bu sürecin piyasa uygulamasına uygun olduğunu değerlendirmektedir. Yapı Kredi'nin Çerçeve kapsamında alınan tüm kaynak tahsis kararları için geçerli bir Çevre ve Sosyal Risk Değerlendirme Sistemi bulunmaktadır. Sustainalytics, bu risk yönetimi sisteminin yeterli, proje ve değerlendirme sürecinin ise piyasa uygulamasına uygun olduğunu değerlendirmektedir.

Değerlendirme ve Seçme:

☒ İhraççının sosyal ve yeşil amaçlarına dair deliller	☒ Projelerin tanımlanan kategorilere uygun olduğunu belirlemek için belgelendirilmiş süreç
☒ Sürdürülebilirlik Tahvili fonuna uygun projeler için tanımlı ve şeffaf kriterler	☒ Projeyle bağlantılı olası ESG risklerini belirlemek ve yönetmek üzere belgelendirilmiş süreç
☒ Proje değerlendirme ve seçimine ilişkin özet kriterler erişilebilir durumdadır	☐ Diğer (lütfen belirtin):

Sorumluluklar ve hesap verebilirliğe ilişkin bilgiler

☒ Dış danışmanlık veya doğrulamaya tâbi değerlendirme / seçim kriterleri	☐ Kurum içi değerlendirme
☐ Diğer (lütfen belirtin):	

3. FONUN YÖNETİMİ

Bölümdeki genel yorum (varsa):

Net fon, Hazine ve Satış Bölümü tarafından bir portföy yaklaşımı kullanılarak yönetilecektir. Gerektiğinde, mevcut varlıkların yerini portföydeki yeni uygun varlıklar alacaktır. Kaynak tahsisini beklerken, fon geçici olarak nakit veya nakit benzerlerinde veya diğer likit menkul kıymetlerde tutulacaktır. Bu süreç, piyasa uygulamasına uygundur.

Fonun takibi:

☒ Sürdürülebilirlik Tahvili fonu, İhraççı tarafından uygun bir şekilde ayrılır veya takip edilir
☒ Tahsis edilmeyen fon için hedeflenen geçici yatırım aracı türlerinin açıklanması
☐ Diğer (lütfen belirtin):

Ek açıklama:

☐ Sadece gelecek dönem yatırımlarına tahsis	☒ Hem mevcut hem de gelecek yatırımlara kaynak tahsisleri
☐ Münferit ödemelere tahsis	☒ Bir ödemeler portföyüne tahsis

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

- ☒ Tahsis edilmeyen fonun portföy bakiyesinin açıklanması
 ☐ Diğer (lütfen belirtin):

4. RAPORLAMA

Bölümdeki genel yorum (varsa):

Tam kaynak tahsisine kadar, Yapı Kredi internet sitesinde fon tahsisi ve etkisini yıllık olarak raporlamayı amaçlamaktadır. Kaynak tahsisi raporlamasında şunlar yer alacaktır, (i) tedavüldeki sürdürülebilir finansman araçlarının toplam tutarı, (ii) uygun kredilere tahsis edilen fonun tutarı, (iii) tahsis edilmeyen fonun bakiyesi, (iv) finansman veya refinansmanın payı ile (v) projelerin coğrafi dağılımı. Ayrıca, Yapı Kredi ilgili etki ölçütleri konusunda rapor sunmayı taahhüt eder. Kaynak tahsisi ve etki raporlaması süreci, piyasa uygulamasına uygundur.

Fon kullanımı raporu:

- ☐ Projeden projeye
 ☒ Proje portföyü esasına göre
- ☐ Münferit tahvil/tahvillere bağlantı
 ☐ Diğer (lütfen belirtin):

Rapor edilen bilgi:

- ☒ Tahsis edilen tutarlar
 ☐ Toplam yatırımın Sürdürülebilirlik Tahvili ile finanse edilen payı
- ☐ Diğer (lütfen belirtin):

Sıklık:

- ☒ Yıllık
 ☐ Altı ayda bir
- ☐ Diğer (lütfen belirtin):

Etki raporlama:

- ☐ Projeden projeye
 ☒ Proje portföyü esasına göre
- ☐ Münferit tahvil/tahvillere bağlantı
 ☐ Diğer (lütfen belirtin):

Rapor edilen bilgi (beklenen veya sonradan gerçekleşen)

☒ Sera Gazı Emisyonları / Tasarruflar	☒ Enerji Tasarrufu
☐ Su kullanımında düşüş	☒ Faydalanıcıların sayısı
☐ Hedef kitleler	☒ Diğer ESG göstergeleri (lütfen belirtin):
İnşa edilen veya yenilenen yenilenebilir enerji santrallerinin kapasitesi; Beklenen yıllık yenilenebilir enerji üretimi; Yenilenebilir enerjili depolama kapasitesi; İletim uzaklığı; Azaltılan/engellenen tahmini yıllık sera gazı emisyonları; Gayrimenkule göre belgelendirme seviyesi; Finanse edilen sağlık tesisleri veya programlarının sayısı; Kayıt olan / eğitilen öğrenci sayısı; İnşa edilen veya yenilenen sınıfların/egitsel destek tesislerinin sayısı;

Yapı Kredi Sürdürülebilir Finans Çerçevesi

Gelirin ortalama GSYİH'nin altında kaldığı şehirlerde bulunan, doğal afetlerden veya sağlık afetlerinden etkilenen hedef kitle içindeki finanse edilen KOBİ'lerin sayısı

Sıklık:

☒ Yıllık

☐ Altı ayda bir

☐ Diğer (lütfen belirtin):

Açıklama Vasıtası

☐ Mali raporda yayınlanan bilgi

☐ Sürdürülebilirlik raporunda yayınlanan bilgi

☐ Özel raporlarda yayınlanan bilgi

☒ Diğer (lütfen belirtin): Kurumsal internet sitesi.

☐ Raporlama gözden geçirildi mi? (eğer gözden geçirildiyse, raporlamanın hangi bölümlerinin dış gözden geçirmeden geçtiğini belirtin):

Uygun olan durumlarda, yararlı linkler bölümünde yayın adı ve tarihini belirtin.

YARARLI LİNKLER (örneğin, değerlendirme sağlayanın metodolojisi veya kanıtlarına, İhraççının belgelerine ve rilecek linkler, vs.)

VARSA MEVCUT DİĞER DİŞ DEĞERLENDİRMELERİ BELİRTİN

Sunulan Değerlendirme Türü/Türleri:

☐ Danışmanlık (2. görüş dâhil)

☐ Belgelendirme

☐ Doğrulama / Denetim

☐ Derecelendirme

☐ Diğer (lütfen belirtin):

**Değerlendirme
sağlayan/sağlayanlar:**

Yayın tarihi:

GBP ve SBP İLE TANIMLANDIĞI ÜZERE DEĞERLENDİRME SAĞLAYANLARIN ROLÜ/ROLLERİ HAKKINDA

i. İkinci Taraf Görüşü İhraççıdan bağımsız olan sürdürülebilirlik uzmanlığına sahip bir kurum İkinci Taraf Görüşü sunabilir. Kurum, İhraççının Sürdürülebilirlik Tahvil çerçevesi danışmanından bağımsız olmalıdır veya bilgi engelleri gibi prosedürler İkinci Taraf Görüşünün bağımsızlığını sağlamak için Kurum içinde uygulanmış olacaktır. Normal olarak Prensiplere uyuma ilişkin bir değerlendirmeyi gerektirir. Özellikle de sürdürülebilirlik hakkında İhraççının kapsamlı amaçları, stratejisi, politikası ve/veya süreçlerinin bir değerlendirmesi ile Fon Kullanımı için hedeflenen Proje türlerinin çevre ve sosyal özelliklerinin bir değerlendirmesini içerebilir.

ii. Doğrulama: Bir ihraççı, özellikle iş süreçleri ve/veya sürdürülebilirlik kriterlerine ait olan belirlenmiş kriterler dizisine göre bağımsız doğrulamaya ulaşabilir. Doğrulama, iç veya dış standartlara veya İhraççının iddialarına uyuma odaklanabilir. Ayrıca, dayanak varlıkların çevre veya sosyal bakımdan sürdürülebilir özellikleri, sürekli doğrulama olabilir ve dış kriterlere atıfta bulunabilir.

Bir ihraççının fonun kullanımına ilişkin iç takip yöntemi, Sürdürülebilirlik Tahvili fonundan elde edilen fonların tahsisi, çevre etkisi veya sosyal etki beyanı ya da raporlamanın Prensiplere uyumuna ilişkin güvence veya onay da sürekli doğrulama olabilir.

- iii. Belgelendirme: Bir ihraççı, Sürdürülebilirlik Tahvili veya ilişkili Sürdürülebilirlik Tahvili çerçevesini veya fon Kullanımını kabul gören bir dış sürdürülebilirlik standardına veya etiketine göre belgelendirebilir. Bir standart veya etiket belirli kriterleri tanımlamakta olup söz konusu kriterlere uyum normalde belgelendirme kriterlerine uyumu doğrulayabilecek nitelikli, akredite olmuş üçüncü taraflarca test edilir.
- iv. Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvili Puanlaması/Derecelendirmesi: Bir ihraççı, Sürdürülebilirlik Tahvili, ilişkili Sürdürülebilirlik Tahvili çerçevesini veya Fon Kullanımı gibi kilit bir özelliğinin konunun uzmanı araştırma sağlayanlar veya derecelendirme kuruluşları gibi nitelikli üçüncü taraflarca, kabul gören bir puanlama/derecelendirme metodolojisine göre değerlendirilmesini sağlayabilir. Çıktı, çevre ve/veya sosyal performans verilerine, Prensiplere ilişkin süreç veya 2. derece iklim değişikliği senaryosu gibi başka bir kıstas odaklanmayı içerebilir. Bu puanlama / derecelendirme, esaslı sürdürülebilirlik risklerini yansıtabilecek olan kredi derecelendirmelerinden farklıdır.

Sorumluluk Reddi

Telif hakkı ©2021 Sustainalytics. Tüm hakları saklıdır.

Burada yer alan bilgiler, metodolojiler ve görüşler Sustainalytics ve/veya üçüncü taraf tedarikçilerine ait olup (Üçüncü Taraf Verileri), üçüncü taraflara yalnızca Sustainalytics tarafından ifşa edilen şekil ve formatta ya da uygun alıntı ve referansın belirtilmesi koşuluyla sunulabilir. Bu bilgi, yöntem ve görüşler, yalnızca bilgi amaçlı verilmekte olup (1) herhangi bir ürün veya projenin onaylandığı anlamına gelmez; (2) yatırım tavsiyesi, finansal tavsiye veya izahname oluşturmaz; (3) menkul kıymet alımı veya satımı, bir projeyi seçmek ya da herhangi bir türde işlem yapmak için bir teklif veya belirti olarak yorumlanamaz; (4) İhraççının ekonomik performansı, mali yükümlülüklerinin ya da kredibilitesinin bir değerlendirmesini temsil etmez ve/veya (5) bir arz açıklamasına eklenmemiştir ve eklenemez.

Bu bilgi, metodoloji ve görüşler, İhraççı tarafından belirtilen bilgilere dayanmaktadır, dolayısıyla ticari elverişlilik, eksiksizlik, doğruluk, güncellik veya belirli bir amaca uygunluk bakımından herhangi bir garanti verilmemektedir. Bilgi ve veriler, “olduğu gibi” sunulmakta olup hazırlanma ve yayın tarihi itibarıyla Sustainalytics'in görüşünü yansıtmaktadır. Sustainalytics, yasa uyarınca açıkça talep edildiği durumlar haricinde, burada yer alan bilgi, veri veya görüşlerin kullanımından kaynaklanan herhangi bir zarardan dolayı hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmez. Üçüncü taraf isimlerine veya Üçüncü Taraf Verilerine yapılan atıflar, bunların sahipliğinin onaylanması amaçlı olup söz konusu sahibin destek veya onayını teşkil etmez. Üçüncü taraf veri sağlayanların ve ilgili kullanım şartlarına internet sitemizde ulaşabilirsiniz. Daha fazla bilgi için, şu adresi ziyaret edin: <http://www.sustainalytics.com/legal-disclaimers>.

İhraççı, taahhütlerine uyumu belgelemek ve sağlamaktan, bu taahhütlerin uygulanması ve izlenmesinden tek başına sorumludur.

İngilizce metin ile tercüme edilmiş metin arasında herhangi bir uyumsuzluk olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Bir Morningstar Şirketi olan Sustainalytics Hakkında

Bir Morningstar Şirketi olan Sustainalytics, tüm dünyada yatırımcılara sorumlu yatırım stratejilerinin geliştirilmesi ve uygulanması konusunda destek veren, lider ESG araştırma, derecelendirme ve veri firmasıdır. Firma, ESG ve kurumsal yönetim bilgileri ile değerlendirmelerini yatırım süreçlerine entegre eden dünyanın önde gelen yüzlerce varlık yöneticisi ve emeklilik fonu ile çalışmaktadır. Çok uluslu kuruluşlar, finansal kuruluşlardan hükümetlere kadar dünyanın önde gelen ihraççıları, yeşil, sosyal ve sürdürülebilir tahvil çerçeveleri konusunda güvenilir ikinci taraf görüşlerinde Sustainalytics'e güvenmektedirler. 2020 yılında İklim Tahvilleri Girişimi Sustainalytics'i art arda üçüncü yılda “Belgelendirilmiş İklim Tahvillerinin En Büyük Onaylı Doğrulayıcısı” olarak göstermiştir. Firma, Environmental Finance (Çevre Finansı) tarafından, 2020 yılında üst üste ikinci yılda “En Büyük Dış Değerlemeci” olarak seçilmiştir. Daha fazla bilgi için www.sustainalytics.com adresini ziyaret edin.

